

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

เจดีย์พุทธคยา ตำนานพระธาตุประจำปีมะเส็ง

ในสมัยพุทธกาล พุทธคยามีชื่อเรียกว่าหมู่บ้านอุรุเวลา ตั้งอยู่ในแคว้นมคธ เป็นสถานที่ตรัสรู้ของพระพุทธเจ้าและเป็นสถานที่ประทับเพื่อเสวยวิมุตติสุข (ความสุขอันเกิดจากการหลุดพ้น) หลังจากตรัสรู้ถึง ๗ สัปดาห์ พุทธสถานพุทธคยาเริ่มสร้างขึ้นตั้งแต่สมัยพระเจ้าอโศกมหาราชในปี พ.ศ.๒๒๘ และได้รับการทะนุบำรุงสืบต่อมาโดยกษัตริย์ชาวพุทธในอินเดีย

เจดีย์พุทธคยาหรือพระมหาโพธิ์เจดีย์ คืออนุสรณ์สถานแห่งการตรัสรู้ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มีลักษณะเป็นเจดีย์สี่เหลี่ยมทรงสูง เป็นสถาปัตยกรรมและศิลปะแบบอินเดีย สูงประมาณ ๑๗๐ ฟุต แบ่งออกเป็น ๒ ชั้น ชั้นแรกประดิษฐานพระพุทธรูปปางมารวิชัยศิลปะปาละ เป็นพระพุทธรูปใหญ่หนึ่งเดียวในเจดีย์ที่ไม่ถูกทำลายจากกษัตริย์ชาวฮินดูในสมัยที่มีการกวาดล้างพระพุทธศาสนาในอินเดีย ส่วนชั้นที่ ๒ ประดิษฐานพระพุทธรูปปางประทานพร บริเวณโดยรอบเจดีย์มีเจดีย์บริวารล้อมอยู่ทั้ง ๔ ทิศ เดิมเจดีย์พุทธคยาเป็นวิหารขนาดเล็กโตมาในปี พ.ศ.๖๗๔ พระเจ้าหวิชกะ ทรงบูรณะเพิ่มเติมให้มีขนาดใหญ่กว่าเดิม ในปัจจุบันเจดีย์พุทธคยาถือเป็นแลนด์มาร์คของกลุ่มพุทธสถานพุทธคยา^๑

ต้นพระศรีมหาโพธิ์ คือต้นโพธิ์ที่พระพุทธเจ้าประทับในช่วงเวลาตรัสรู้ เป็นพันธุ์ไม้ที่เป็นที่เคารพนับถือของพุทธศาสนิกชนมาตั้งแต่สมัยพุทธกาล ต้นพระศรีมหาโพธิ์มีทั้งหมด ๔ ต้น

- ◆ ต้นแรก คือต้นที่พระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ซึ่งตายลงในสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช
- ◆ ต้นที่สอง คือต้นที่แตกหน่อออกมาจากต้นแรก และได้ถูกทำลายลงในสมัยพระเจ้าสาสังการ กษัตริย์ฮินดู
- ◆ ต้นที่สาม คือต้นที่แตกหน่อออกมาจากต้นแรก และได้ตายลงเพราะขาดการบำรุงดูแล เนื่องจากเป็นช่วงพระพุทธศาสนาในประเทศอินเดียเสื่อมโทรม

◆ ต้นที่สี่ คือต้นพระศรีมหาโพธิ์ต้นปัจจุบัน ที่แตกหน่อมาจากต้นที่ ๓ ได้รับการบำรุงดูแลหน่อโดยเซอร์คันนิงแฮม หัวหน้าคณะสำรวจพุทธศาสนสถานในช่วงที่อินเดียเป็นอาณานิคมของอังกฤษ ปัจจุบันมีอายุ ๑๓๘ ปี

ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์เป็นที่ประดิษฐานของพระแท่นวัชรอาสน์ พระแท่นที่พระเจ้าอโศกมหาราชทรงสร้างขึ้นเพื่อบูชาสถานที่บำเพ็ญเพียรของพระพุทธเจ้า ตัวแท่นทำจากทองมีความยาว ๗ ฟุต สลักเป็นรูปเพชรพญาหงส์ และดอกมณฑารพสลักกัน พระและพุทธศาสนิกชนนิยมไปสักการะสวดมนต์ หรือนั่งทำสมาธิอยู่รอบ ๆ บริเวณต้นพระศรีมหาโพธิ์และพระแท่นวัชรอาสน์แห่งนี้

^๑ อ่านเพิ่มเติม https://www.expedia.co.th/stories/historical-and-cultural/bd02_december17/

ตามความเชื่อล้านนาไทย เชื่อว่าผู้เกิดปีมะเส็ง ควรไปกราบไหว้สักการะสักครั้งในชีวิต และในประเทศไทย ได้มีการจำลองเจดีย์พุทธยาไว้หลาย ๆ ที่ เช่น วัดสุวรรณภูมิพุทธชยันตี จังหวัดสมุทรปราการ วัดอนาลโยพิทยาราม จังหวัดพะเยา วัดจองคำ จังหวัดลำปาง และจังหวัดกาญจนบุรี เป็นต้น

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คณอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ